

КАФЕДРА МОРСЬКОГО РАДІОЗВ'ЯЗКУ

Історія кафедри Морського радіозв'язку бере свій початок з організації факультету радіоелектроніки в 1992 році; тоді на факультеті була єдина кафедра, яка називалася кафедрою "Теоретичних основ радіоелектроніки і радіозв'язку" (ТОР і РС). Кафедру очолював д.т.н., професор Кошовий В.М.

З перших кроків перед колективом кафедри стояло складне завдання по організації не лише учбового процесу, але і створення лабораторної бази практично на порожньому місці. Це завдання ускладнювало тим, що в державі відбувалася перебудова і практично фінансування з боку Мінвузу було відсутнє. Але все таки ця робота була виконана за рахунок ентузіазму колективу кафедри і був закладений матеріальний фундамент двох майбутніх кафедр : "Морського радіозв'язку" і "Теоретичних основ радіоелектроніки". Слід зазначити відмінну роботу в цей період зав. лабораторією Веревоchina А.І.

Протягом кількох наступних років на факультеті з'явилися старші курси і гостро стала проблема з підготовки молодих фахівців радіоелектроніки. У зв'язку з цим, кафедру було необхідно розділити на профілюючу "Морський радіозв'язок" і загальноосвітню "Теоретичні основи радіоелектроніки". До цього моменту, працюючи на кафедрі, доцент Михайлов С.А. досяг професійного рівня, що дозволив йому отримати звання професора. Тому професор Михайлов С.А. отримав можливість очолити загальноосвітню кафедру "Теоретичні основи радіоелектроніки" (ТОР), а профілюючу кафедру "Морська радіозв'язок" (МРС), зберегла за собою основний викладацький кістяк, очолив академік, професор Кошовий В.М.

У складі кафедри морського радіозв'язку працювали в різні роки: провідний фахівець в області електродинаміки в Україні, Соросівський професор, д.т.н., професор Шумлянський І.І. (Багаторазово нагороджувався золотими медалями на міжнародних конференціях за внесок розробки методів радіозв'язку); доцент, к.т.н. - Андріішин В.А., доцент, к.т.н. Ковальов Н.І., доцент, к.т.н. Купровський В.І., доцент, к.т.н. Шишкін А.В., доцент, к.т.н. Тарабуев С.Т., доцент, к.т.н. Родіонов В.В., доцент, к.т.н. Бильев А.Б., професор, д.т.н. Лепих Я.І., доцент, к.т.н. Павленко В.Д., доцент, к.т.н. Малявін І.П., доцент Качан В.Д., який працював довгий час начальником відділу електрорадіонавігації і радіозв'язку ЧМП, асистенти Маляренко Ю.В. і Грищенко В.В., зав. лабораторією Кіреєв А.М., провідний інженер Верьовчкін А.І., інженери Стан Я.С., Волошин А.

Перед колективом кафедри МРС стояло складне завдання - підготувати до 1999 року молодих фахівців, які володіють апаратурою ГМЗЛБ (не тільки радіоелектроніки, але і судноводіїв). Справа в тому, що 1 лютого 1999 року набула повну силу Міжнародне вимога про обов'язкове обладнання морських суден апаратурою Глобальної морської системи зв'язку для безпеки мореплавання. Тому кафедра МРС перша в Україні набула

повний комплект радіобладнання ГМЗЛБ для навчальних цілей. Далі вирішувалася проблема придбання дорогого тренажера ГМССБ. Матеріальні засоби для цього були зароблені викладачами центру підготовки ГМССБ за рахунок підготовки штурманів зі складу діючого флоту.

У 1996 році був придбаний тренажер компанії Транзас Марін. Одночасно формувалася комп'ютерна база, сучасна техніка зв'язку, Інтернет і інше. У 1998 році був введений ще один клас для тренажерної підготовки по ГМССБ на основі обладнання японської фірми JRC.

На кафедрі МРС працюють три тренажерних класу:

радіотелефонного зв'язку на морі,
 Глобальної морської системи зв'язку при лисі і забезпечення безпеки (ГМЗЛБ) для радіобладнання типу Sailor;

Глобальної морської системи зв'язку при лисі і забезпечення безпеки (ГМЗЛБ) для радіобладнання типу JRC.

Апаратура і програмне забезпечення тренажерних класів постійно оновлюється і доповнюється відповідно до зростаючих міжнародних вимог до засобів радіозв'язку і радіонавігації. У 2003 році встановлена діюча система автоматичної ідентифікації суден (АІС), яка також стала обов'язковою в якості навігаційного обладнання морських та річкових суден.

Тренажерні класи обладнані сучасним сертифікованим обладнанням відповідно до Міжнародних вимог, що пред'являються до тренажерів по радіозв'язку: ПДНВ 78/95 і СОЛАС з поправками. На них з 1997 року ведеться підготовка радіоспеціалістів ГМССБ за наступними напрямками:

Радіооператор 2-го класу.

- Оператор-радіотелефоніст.
- Оператор ГМССБ із загальним і обмеженим дипломами;
- Радіоелектронік ГМССБ 1-го і 2-го класів.

Слід підкреслити, що до складу тренажерного обладнання крім засобів комп'ютерного моделювання входить і діюча апаратура радіозв'язку: супутникова станція стандарту ИНМАРСАТ-С (номер станції 492550016), ПВ / КВ радіостанція з цифровим виборчим викликом і радіотелексом, УКВ радіостанція, інше обладнання.

Курсанти судноводійної і радіоелектронної спеціальностей проходять тренажерну підготовку для подальшої здачі кваліфікаційного іспиту та отримання диплома ГМССБ. Наявність такого диплома обов'язково для всіх судноводіїв та радіоофіцерів. Слід зазначити, що на кафедрі МРС найбільш здібні курсанти першими в країнах СНД отримали кваліфікацію радіоелектроніка ГМЗЛБ другого класу.

На тренажерах проходять підготовку і перепідготовку також і дипломовані судноводії і радіоспеціалісти різних служб - капітани, старші помічники капітана вахтові

помічники, радисти. Всього з 1997 року було підготовлено понад 2-х тисяч радіоспеціалістів різних категорій.

Триває нарощування сучасної лабораторної бази. Придбано пристрій бездротового підключення до мережі Інтернет на основі використання широкосмугових сигналів. Подібного роду пристрої зараз є особливо перспективними для розгортання бездротових мереж передачі даних.

Кафедра здійснює підготовку з 32 дисциплін, в тому числі: "Прийом і обробка сигналів", "Радіоприймальні пристрої", "Радіопередавальні пристрої", "Пристрої формування і генерування сигналів", "Міжнародна радіозв'язок і радіообмін", "ГМССБ", "АІС" , "Технічна експлуатація радіоелектронного радіообладнання", "Організація і планування радіозв'язку", "Системи і мережі морського радіозв'язку", "Антени та пристрої НВЧ", "Електродинаміка та поширення радіохвиль", "Системи мобільного зв'язку", "Телебачення" та ін.

Навчальні курси лекцій викладаються провідними викладачами, що мають наукові ступені та почесні звання академіка, члена інституту морських інженерів. Тренажерні заняття проводять радіоспеціалісти, які мають дипломи радіоелектроніка ГМЗЛБ першого і другого класів.

Кафедра проводить активну роботу з видання підручників і навчальних посібників. За останні роки було видано більше 10 навчальних посібників з питань морського радіозв'язку, ГМССБ, антенних пристроїв, в тому числі з грифом Мінвузу України. За підсумками 2001-2002 навчальних років кафедра посіла перше місце за підсумками навчально-методичної роботи в Академії.

На кафедрі захистили кандидатські дисертації Родіонов В.В., Купровський В.І., отримали звання доцентів 3 викладача, 1 - звання професора. Асистенти Маляренко Ю.В. і Грищенко В.В. працюють над кандидатськими дисертаціями.

Под керівництвом провідних викладачів кафедри успішно працюють курсанти і аспіранти. Регулярно проводяться науково-технічні конференції молодих дослідників, публікуються статті в науково-технічних збірниках. Ряд розробок з практичним виконанням нагороджувалися почесними грамотами на різних виставках молодих дослідників.

Вперше в історії Академії курсант Туриця С.Н. був удостоєний стипендії Інституту Морських інженерів. Аспірант Маляренко Ю.В. виграв конкурс на отримання гранту Інституту морської техніки, науки і технології Великобританії серед аспірантів морських навчальних закладів світу.

На кафедрі в середині 90-х років був організований радіоаматорський центр зв'язку, на якому отримали навички практичної роботи в ефірі десятки курсантів. Крім того, в період плавальної практики центр зв'язку здійснює зв'язок з навчально-плавальними судами (УПС), цим надає істотну допомогу відділу практики Академії.

На кафедрі МРС виконується ряд науково-дослідних робіт з фундаментальних прикладних напрямків Міністерства освіти і науки України. Виконуються госпдоговірні роботи на замовлення підприємств Міністерства транспорту та інших організацій.

Основні науково-технічні напрями кафедри: "Розробка алгоритмів і дослідження ефективності обробки радіолокаційних сигналів для морських РЛС в умовах перешкод з істотною просторовою нестационарністю", "Розробка перспективних систем морського радіозв'язку", "Синтез і обробка складних сигналів".

Одним з найважливіших напрямків наукової, методичної та навчальної роботи кафедри МРС є організація і проведення наукових конференцій та семінарів, в яких беруть участь представники Міністерства транспорту, Міністерства науки і освіти, Державної адміністрації морського і річкового транспорту, представники ВНЗ, морських портів, центрів підготовки і тренажерних центрів, представники судноплавних і круїнгових компаній, Регістрів судноплавства, морських адміністрацій портів, наукових і проектних організацій, підприємств, служб і організацій зв'язку як України, так і інших країн СНД. У числі обговорюваних проблем чільне місце займають питання розвитку систем зв'язку і навігації, підготовки фахівців, вдосконалення технології і техніки зв'язку, впровадження нових систем, розвиток берегової інфраструктури, забезпечення відповідності міжнародних і національних вимог до складу та технічними характеристиками обладнання, за Конференції проводяться на базі УНПЛ ГМССБ, НТЦ ГМССБ в тісній співпраці з Одеським відділенням ІМТНТ Великобританії.

Перша науково-методична конференція на тему «Досвід тренажерної підготовки судноводіїв та радіоспеціалістів, експлуатації суднового та берегового радіообладнання в умовах повного впровадження ГМЗЛБ» була проведена 18 - 20 жовтня 2000 року в Одеській державній морській академії.

18 - 21 вересня 2001 року колектив кафедри МРС, НТЦ ГМССБ спільно з «Чорноморським тренажерним центром», навчально-науково-виробничим комплексом «Південний», за підтримки Одеського відділення ІМТНТ підготували і провели семінар-нараду на тему «Проблеми функціонування систем радіозв'язку і радіонавігації на морському і річковому флоті, як складової частини забезпечення безпеки мореплавства і охорони людського життя на морі» у м. Севастополі.

14 - 16 жовтня 2002 року в ОНМА на базі УНПЛ ГМССБ була проведена третя науково-методична конференція на тему «Проблеми морського радіозв'язку і радіонавігації з урахуванням розвитку берегової інфраструктури ГМССБ, модернізації та побудови нових систем управління рухом суден, впровадження автоматичних ідентифікаційних систем».

Четверта науково-методична конференція на тему «Практичні проблеми розвитку ГМССБ, радіонавігації, систем управління рухом суден (СУРС), автоматичних ідентифікаційних систем (АІС) і річкових інформаційних систем (РІС)» проходила 15 -

17 жовтня 2003 року в Одесі. Вперше конференція працювала в рамках Міжнародної виставки - симпозіуму «ТрансУкраїна 2003».

Провідні фахівці кафедри постійно беруть участь у складі делегації України в роботі Підкомітету ІМО по радіозв'язку, пошуку та рятування (COMSAR).

Співробітники кафедри, проводячи велику навчально-методичну та наукову роботу, не забувають і про регулярних заняттях спортом. Вони складають основу збірної команди факультету з волейболу, яка зайняла перше місце в змаганнях серед співробітників Академії з волейболу.